

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FŐFISZKÉRTSÉGI ÉS 49-ÉPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy órára . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Felolós szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, po stán küldve:
Egész évre . 18.- kor. Negyedévre . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy órára . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám.

A görög katolikus egyház és a magyar liturgia.

A szerencsétlen, elátkozott, koldusbotra juttatott, földrengéssel, véderőtörvényjavaslattal, trafikárok felemelésével megvert, száz sebből vérző magyar nemzet bajai közt nem utolsó az a megalázás, mely a magyar görög katolikus egyházat s vele az egész magyar nemzetet oly sűrű egymásutánban éri.

A görög katolikus magyarok, ezek a mi édes véreink régóta agítálnak amellett, hogy istentiszteletüket kizárólag magyar nyelven tarthassák, illetőleg mivelhogy már így tartják, ez a ténykedésük szentesítsék. Szóval magyar liturgiára vágnak, ezért esedeznek. Azt akarják, hogy ne kelljen rettegniök, ha magyar szó csendül a templomaikban, ne kelljen félve gondolkodniok arra, hogy egyszer csak beültik az ő könyörgő és hálaadó magyar szavukat, habár a nagy Istenhez, a mindenek urához intézik is azt; azt akarják, hogy ismerjék el végre az ő egyházukban is a magyar nyelv jogát legfelsőbb helyen szentesített liturgia alakjában.

Van-e, lehet-e ennél természetesebb és jogosabb kívánságuk g. kath. vallásu magyar testvéreinknek?

Nincs, nem is lehet. De azért ki-

vánságuk teljesítésétől ma talán távolabb állanak, mint valaha.

Szabó Jenő, ez az agilis főrend ismételtén megkísérelte a főrendiházban előbbre vinni a görög katolikus magyarok igaz ügyét, de rosszkor tette: hiszen Zichy János a kultuszminiszter.

Ez a néppárttól fogantatott keresztetes vitéz a Szabó Jenő klasszikus szépségű és erejű beszédére az őt jellemző konoksággal megint csak azt mondta, hogy ő nem lát semmi veszedelmet abban, ha a görög katolikus magyarok istentisztelete ó-szláv nyelven történik.

Hiába mutatta ki Szabó Jenő, hogy az, ha részben elavult is, de élő nyelv, nem olyan, mint a r. katolikus egyházban a latin, tehát mint ilyen, igenis káros hatással van a hívőknek ugy hiteli, mint nemzeti érzületére; hiába bizonyította be, hogy az 1648-iki egyházi unióban a szláv nyelv használata nem ettől kikötve, csak a rítus, amely rítusnak pedig köztudomás szerint évezredek jogszokása az, hogy hivi saját élő vagy avu't nyelvüket használhatják.

De hát ugyan ki is várhatna határozott, egyenes és a magyarság érdekeit előbbrevivő fellépést attól a férfiutól, aki egyik kezével csókot hint a római pápa papucsá felé, a másikkal a rakoncátlan, annyit szent csinyt elkövetett Barkóczy fejét simogatja s akinek

az összes energiája az ellenzékkel tartó állami néptanítók üldözésében merül ki.

Majd ez fog a római pápánál közben járni, majd ez veti latba a magyar állam tekintélyét a szentszék előtt! Hiszen maga megmondta, hogy magyar püspökség felállításába sem mehet bele a liturgia rendezése előtt.

Nos a liturgia neki ugyis jó, ahogy most van. Ő tehát a magyar liturgiát sürgetni nem fogja, ennél fogva magyar püspökséget sem akar.

Ne is igyekezzék a gör. kath. egyház ettől a kormánytól jóindulatot nyerni a maga számára: hiszen magyar ügyről van szó, már pedig ez a kormány éppen a magyarság, a magyar nemzeti szellem térfoglalásának a megakadályozására lőn a nyakunkra küldve, azt mutatja most meg a véderőtörvényjavaslat forszírozásával is. A helyes ut egyedül az, amelyre a gör. kath. magyarság most lépett, amely szerint nem kérni, hanem követelni akarja jogait.

Követelni akarja és fogja is a sajátban kifejtendő agitációval egyfelől s egyházi és egyéb gyűléseken másfelől annak a legelemibb, nagyon természetes és nagyon tiszteletreméltó jogának elismerését és szentesítését, hogy itt az anyaországban a gör. kath. magyar hívek magyar nyelven dicsérhessék az Istent, hogy ne legyenek megaláztatok

Házastársak.

I. tá: Albu Nevis

Irtózatoss csend volt; a kis, megszeppent lány csak állt a gazdája előtt és nem mert szólni. Biborszinű volt az arca, a két kis füle égett, mint két izzóvörös, kagylóalakú fantasztikus villanylámpácska. Szinte keresztül lehetett rajtu látni, amint forrón meghuzódtak a sárgás haj alatt. A kis leány a gazdájára se nézett, lehargasztotta a fejét és sokszor beharapott a friss, husos ajkába; mintha ő maga lenne a bűnös, mintha őt érne majd valami kegyelen büntetés. Ugy szepegett, úgy húzódozott.

A férfi végre is megunt a dolgot, még a fefén volt a kalap, a kezében a bot; úgy, ahogy váratlanul, korábban a rendesnél, hazajött a hivatalból. Sürgette af leányt.

— No, elfelejt Berta, maga bizonyosan tudja, hol a feleségem. Hová szokott ilyenkor menni?

— En nem...

— Ne mondja, kérem, hogy nem tudja, maga mindent tud, ami a háznál történik. És bizonyos, hogy az asszonya nem ment ma el először ebben az időtáiban, a mikora gyerekek az iskolában vannak, én meg a hivatalban görnyedek. Egészen bizonyos, hogy minden nap elmegy!

— Nem, nem mindennap.

— Hát akkor minden másnapon, vagy esetleg háromszor eg yhéten.

— Nem...

— Hát kétszer vagy egyszer, hiszen ez egészen minde gy, de ebben az órában, pont ilyenkor!... És amikor én hazajövök, már pongyolában vár, összeülíti az ozsonnakávéim és elpanaszolja, hogy a sok házidőlogtól fáradt. Hát mondja meg, Berta...

A kis, pihegő bonne, rövid ruhácskaja alatt, a sikos parketten, zavartan csusztatta ide-oda a lábát.

— No, mondja...

Ebben a percben kinyílt az ajtó, egy csomó finom, édes rózsaszínű tódult be és nyomában jött perzsa kabátkájában, struccollasan selyemszoknyásan, égve és pirultán az asszony. Az ura láttán nem is ijedt meg, csak épp egy tapodtat megállt:

— Hány óra? — kérdezte ártatlanul.

Senki se felet, a kis lány ijedtében nem jutott szóhoz; a férfi mogorván nézett félre.

— Kérlek — mondta aztán fojtottan — ebben a percben nagyon mellékes az, hogy hány óra van, valamint az is, hogy miért jöttem ilyen korán haza. Sokkal fontosabb dolgról szeretnék beszélni, ha befáradnál velem az ebédelőbe.

Az asszony megrettent egy kicsit, de csak alig észrevehetően, azután benyitott az ebédőajtón, a küszöbről még visszanezett a leányra, valami gyanakvó, gonosz, gyilkos nézéssel, aztán bezárult mögöttük az ajtó.

— Most — gondolta izgatottan a bonne — odaadnám a lelkiüdvösségemet, ha megtud-

nám, mit beszélnek odabent! Az asszony csakugyan hitvány, gyalázatos teremtés, aki nap-nap után csalja az urát, azt a jó, derék, szép, szerelmes embert, aki, ha a feleségének gyöngyökét csináltathatnak a könnyeiből, napestig mást se tenne, csak sirna, még ha el sirná is a lelkét, meg a szeme világát.

Egy kicsit hallgatódzott, odabent rekedten rimázkodott az asszonyt:

— De ha mondom, hogy yhem igaz!... Ha mondom, ha hazugság minden, minden az első szótól az utolsóig! Ha mondom... Ha mondom!

— A szeretődnél jártál! — nyögte a férfi — nála jársz mindig, minden nap nála jársz. Megcsalsz engem, megcsalod a gyerekeidet, bepiszkolod a házam!...

— És ha megesküszöm — reszketett az asszony — elhiszed-e nekem akkor, hogy ártatlan vagyok, ha megesküszöm a legkisebb leányunk, a Mártuska életére? Akkor elhiszed? Egy nagy csattanás, aztán egy parányi — csend.

— Pfu! — mondotta most tajtékzó megvetéssel a férfi. — Hát így vagyunk? Hát már ennyire sülyedtél?

Hát már a gyerek se szent neked? Az asszonynak egyszerre megerősödött a hangja:

— Hát jól van — mondta — ma ütöttél Hmeg először és utoljára, elmegyek a házadból de előbb....

nemzetiségi hitsorsosaik előtt, akik a saját nyelvüket istenítiszteletükön régóta használhatják, hogy szűnjék meg végre az a szegényletes állapot, melyszerint ezeknek a nyelvét erőszakolják az uralkodó nemzet tagjaira is liturgikus nyelvül.

Itt Debrecenben is egészséges mozgalom indult meg ez irányban, melynek élén az agitálásról ismert esperes, főt. Papp János ur áll.

Valláskülönbség nélkül álljunk mellé és segítsük őt nemes munkájában!

Simon István.

Megkezdődött a véderővita.

A képviselőház ülése.

Ma végre kezdetét vette a Házban a véderővita. De nem ment olyan simán ma sem, mint azt a kormány remélte.

Közel két óras házszabályvita előzte meg a napirendet, mely éles és érdekes volt. Körülbelül délre járt már, amikor báró Solymossy Ödön előrdó megjelenhetett az előadói emelvényen.

A napirend előtti vitának tárgya Hock Jánosnak az elnökség részéről való indokolatlan rendreutasítása volt. A körül folyt az éles és ingerült vita, miközben a kabinet tagjai tüdőn ültek. Az ellenzék tisztázni akarta a házszabályok alkalmazását és nem akarta engedni, hogy az elnökség diskrecionális hatáskörét bármily tekintetben tullephesse.

Berzeviczy Albert elnök tíz órakor megnyitja az ülést.

Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét. Elnök bemutatja a beérkezett irományokat és kérvényeket.

Napirend előtt

Lovász Márton: A házszabályokhoz szól és kijelenti, hogy az elnöknek nem volt

joga rendreutasítani tegnap Hock Jánost és ezt csak tévedésből tehette.

Berzeviczy Albert elnök: Joga volt Hock Jánost rendreutasítani. És ez nem tévedésből történt. Hock megértette a miniszterelnököt, midőn azt mondta, hogy a miniszterelnök csak azzal törődik, hogy a széke ne inogjon. Ez olyan sértés, melyet ma is annak tart. A rendreutasításban nem volt neki sértő szándéka. Kéri a Házat és Lovászi, hogy nyugodjanak bele az ő eljárásába.

Szmrecsányi György: Szintén a házszabályokhoz szól és rosszalja az elnök eljárását, bár az elnök iránt tisztelettel viseltetik. Kijelenti, hogy minél hevesebb a vita, annál kiméletlenebb kritikát fognak a kormánnyal szemben gyakorolni.

Györfly Gyula: teljes bizalommal van az elnök iránt, aki igazságos a házszabályok alkalmazása körül, de ezek a tények mindazonáltal megengedik az elnöki intézkedéseknek kritika tárgyává való tételét.

Polonyi Dezső: Kéri az elnököt, hogy rektifikálja szavait.

Csermák Ernő: Ő is kifogásolja az elnök kijelentését és véleménye szerint joga van azt szóvá tenni.

Hock János: Kimagyarazza tegnap félreértett szavait. Megengedi, hogy kritikája sértette a miniszterelnök pártjának tagjait.

Felkiáltások balról: Hála, hála!

Hock János: Kéri a tuloldalt, hogy tegnap szavait tekintsek a beszédéből folyó okfejtésnek.

Elnök: Amit előbb mondtam, azt most is fenntartja, ahhoz sem hozzátenni, sem elvenni valója nincs. Hock súlyosan megsértette a miniszterelnököt.

Lovász Márton: Nem dicsérheti meg. (Zaj.)

Elnök: Joga van bárkinek kritika tárgyává tenni a miniszterelnök ténykedéseit, de parlamenti formában. A kétszázhuszonkettedik paragrafus az elnöki intézkedést nem lehet kritika tárgyává tenni.

Justh Gyula: A vita nem a kétszázhuszonkettedik, hanem a kétszázötvenötödik paragrafus pontja körül forog. Ehhez hozzászólni joga van mindenkinek.

Elnök: Helyes volt a 222-ik §. alkalmazása. Ezen Justh Gyula is házelnök korában, 1906-ban Maniu Gyulával szemben hasonló körülmények között ugyanezt a §-t alkalmazta,

Justh Gyula: Ma is azon állásponton van, mint volt házelnök korában. Következésképpen nem lehet szemére hányni, mert ha ez egy volna, akkor a tuloldal nem üne itt. (Nagy zaj. Jöjjön Návay!)

Návay Lajos: Miuán aposztrofálták, kötelességének tartja felszólalni. Koncedálja, hogy az elnöki intézkedések ellenőrzés alatt álljanak. Ha pedig az elnök megsérti a házszabályokat, akkor helye van a bizalmi kérdés felvetésének. A külföldi parlamenti viszonyokat teszi szóvá, ahol joguk volt a felszólalóknak az elnöki ennunciációkat a Házhoz apellálni. Felolvassa az 1906. évi naplót, amely szerint Justh épen oly értelemben használta a 222-ik szakaszt, mint az most történt, sőt Justh elment odáig, hogy Maniu Gyulától a szót is megvonta, ami nézete szerint helyes volt. És ezek a precedensek irányadók kell hogy legyenek ma is.

Rakovszky István: Kérdezi, hogy mint lehet a 222-ik §-t a 215. §-sal analog használni, miután a 222-ik §, szerint az elnöki intézkedéseket nem lehet kritika tárgyává tenni, a 215-ik §. szerint pedig lehet.

Szűllő Géza rövid felszólalása után Szentiványi Árpád kéri, hogy vessenek véget a házszabály vitának és térjen át a Ház a napirendre.

Bakonyi Samu: Az elnök iránti bizalom kérdését nem lehet összetéveszteni a házszabályokkal. Az elnököt a Ház bizalma emelte az elnöki székebe és így bizalmi kérdés felvetésének helye nem lehet.

Elnök még kijelenti, hogy nem volt célja a 215. §-t gyengíteni.

Még a napirend előtt Benedek János kért szót a házszabályokhoz.

Az elnök azonban enuncióván a napirend tárgyalását, nem engedi meg a felszólalást.

Solymossy Ödön báró előadó: Hosszasan ismerteti a javaslatot, mely véleménye szerint tekintettel van az ország pénzügyi viszonyaira is. Mellőzi a javaslatnak közjogi szempontból való bírálását, mert mindenki előtt eminens követelmény az, hogy az ország védeje háboru esetén meglegye kötelességét. Az összes államok fegyverkedésével nekünk is lépést kell tartanunk, mert erős hadsereg a béke biztosítója és ez viszont a kulturális haladás biztosítója, Részleteiben is ismerteti a javaslat egyes tételeit és kéri a javaslat elfogadását.

Baloldal nagy „hoch“-ozásban tör ki. A jobboldalon hosszasan éljenzik szónokot.

Elnök tíz percre felfüggeszti az ülést.

Szünet után

Elnöki széket Návay Lajos alelnök foglalja el.

Benedek János: A házszabályok 240-ik §-a értelmében a házszabályokhoz kér szót. Az 1903. évi precedensre hivatkozva, kéri, tekintettel a véderő javaslatok fontosságára, hogy azok a kérvények, melyek a védzróvel kapcsolatban adtak be az elnökséghez, teljes szövegükben felolvastassanak.

Elnök elrendeli, hogy a ma bemutatott Abauj-Torna vármegye kérvénye felolvastassék.

Benedek János: Nem csupán ezen kérvény, hanem az összes eddig beérkezett kérvények felolvasását kéri.

Elnök kijelenti, miután ezen kérvények nincsenek kéznél, azok felolvasását a holnapi ülés napirendjére fogja kitűzni.

Tóth János: A véderő reform ellentétben van alkotmányunkkal, érdekeinkkel és anyagi erőnkkel.

Bizonyos, hogy ha a véderőjavaslatok az ország érdekeit és vágyait kielégítik, akkor azok óriási hasznára vannak a nemzetnek, de ha ezekkel ellentétben áll, akkor kiszámíthatatlan hátrányára van.

A magyar nemzet soha nem mondott le az önálló hadseregéről. Krónikai sorrendben sorolja fel a rendek határozatát, melyek magyar ezredek történetéről szól. A magyar király az ő jogait mindig csak mint magyar felségjogokat gyakorolhatta, a nemzet pedig azokat mindig féltékenyen őrizte. Sokáig magyar volt a szolgálati és vezérleti nyelv, melyet önkényesen változtatott meg a bécsi hadügyi vezetés, de ez nem lehet jogforrás, mert

Hirtelen felrántotta az ajtót, a kis lánynak alig volt rá ideje, hogy elugorjon.

— De előbb — folytatta — akarom, hogy szemembe mondja ez a kigyó, amit a hátam mögött mondott. Akarom!

A kis lány hallgatott.

— Akarom! — toporzékolt egyre az asszony. — Mert más nem árulkodhatott, nem hazudhatott, csak ez a bestia, ez a...

Berta felemelte a fejét és villogó nézéssel nézett az asszonnyal szembe.

— Hát ha akarja akkor megmondom. Igenis a szeretőjénél járt, odamegy, mindennap, a szobaleán ötöbször megleste... És most tudta meg, hogy nem én árultam el, hogy nem szoltam egy szót se, akárhogy faggatott az ur. De most, most megmondtam. Igen!

A férfi komolyan intett a fejével.

— Elég maga Berta, megtette a kötelességét, most pedig menjen be a gyerekekhez úgy hallom, hazajöttek.

A gyerekek ugyan nem jöttek haza, de a szegény kis bonne leült a gyerekszoba egyik sarkába és keservesen sirt. Amiért olyan hü volt az asszonyához, hogy valósággal cinkostársának szegődött és amiért az asszony hála fejében így elgyötörte, megsértegette. Egy kicsit bánta is a dacosságot, mégse kellett volna szólni. Nem kellett volna megmondani az igazat. Most mi lesz? Az ur elüzi a háztól az asszonyt, az világnak megy. És mi történik a gyerekekkel? É

A szóváltás, rimázkodás után most csend volt odabent. Berta rémülten figyelt: őt percig,

tíz percig egy szót se! Ekkor csodálatosan elváltozott szelíd hangja az urnak:

— Akkor bocsáss meg nekem!

Az asszony: De hát hogy hitted? Hogy hihetted egy percig is, hogy én... hogy téged hiszen kimondani sem tudom.

A férfi: Magam sem értem. Örült voltam, Bosáss meg!

— Az asszony: Hogy hamisan esküdtem. Hogy a gyermekemre esküdtem hamisan?

A férfi: Nem, nem. Felejtst el, édes!

Az asszony: De mégis, mé gishitted az imént. Egész addig, míg el nem efdeztem — előttem az okát, hogy miért tette a szobaleány meg a másik, ez a szemét népség, ez a anda! Hogy ki akarnak turni a saját házamól, mert száadon gazdálkodnának, mert így nem lohatnak eleget. Hát ezért... ilyen aljasságot! És te elhitted.

A férfi: No nem. Ne beszéljünk erről többet! Látod, letérdelek elibed és úgy kérlek.

Ujra csend. Egy pár mozdulás, melynél megsuhog glágyan a selyemszoknya. Berta kifinomodott ösztönveél szinte látja, amint az asszony átfogja az ura nyakát s az erő, meleg szivós csókok kicsattogtak hozzá... Egy fél perccel később, vagyis (mint szindarabokban az instrukció mondja) csók után:

Az asszony: És most?

A férfi: És most... valamit okvetlenül tenni kell... a szobaleányt egyszerűen kidobom eszre nek a Bertának is...

Az asszony: Add ki a félhavi bérét!

A férfi: Te áldottlelkű! Te jó!

Ki szól a gyerekszobába.

— Berta!!

az ezernyolczázhetedik évi rendi gyűlésen kimondatott, hogy a vezérleti nyelv nem tartozik a bécsi hadügyi vezetőség körébe. — Azóta is több feliratban sürgette a magyar nyelv jogaimat visszaállítását. És erre nézve többször királyi ígéretet is kaptunk.

Megállapítja, hogy a magyar nemzet a véderő tekintetében mindig ellentétben állott a dinasztiaival.

A magyar nemzet pedig mindig megadta a királyi felségjogoknak kijáró tiszteletet és azóta ezen tényről, 1874 év óta ilyen abuzus lett.

A pragmatika sanctió kimondta közjogi függetlenségünket és az uralkodó országainak együttes birtoklását, amiből a kölcsönös védelem is következik.

A kölcsönösséget azonban azóta is nem a külső ellenség ellen használták fel, hanem a magyar haderő leszerelésére és egységesítésére, amellyel apránként kiolták a magyar hadseregből a lelkesedést és az egységes haderőre való főrekvés ma is ugyanezt cselekszi.

Pedig a magyar hadseregnek nagyon sokat köszönhet a dinasztia, mert nemcsak szép, de igaz is volt az a mondás, melyet

Mária Terézia mondott, hogy Isten után első sorban a magyaroknak köszönheti trónját.

Nagy különbség van a magyar és közös hadsereg közt és az a gondolat, hogy a magyar királynak ugyanazon fejedelmi jogai lehessenek, mint a más országok uralkodójának a hadseregben, ellenkezik a magyar alkotmánytal.

A magyar hadsereg csak kiegészítő része az egész hadseregnek, tehát egy önálló tömege a polgároknak, mely a kölcsönös védelemben önálló szervezettel kell, hogy működjen épen úgy, mint az osztrák hadsereg.

Hivutkozik Deák Ferencre, aki azt mondta, hogy a magyar hadsereget ezen az alapon tovább lehet építeni. A magyar hadsereg tehát nemzeti hadsereg.

A nyelvi kérdést sohasem tettük felségjoggá, mert ez a nemzetnek legsajátosabb joga.

Hiszen ha a nyelv uralkodói jog volna, akkor az uralkodónak joga a törvényhozásnak, a bíróságnak, a hivataloknak nyelvét is megváltoztatni. Hiszen még a magyar nemzeti jelvény és zászló is törvény ellenére van kiküszöbölve a hadseregből, mert az 1848. XXI. t. c. törvénybe iktatta ezen jogunkat.

A fürdőigazgatóságok most kihasználják az alkalmat a magyar fürdők felvirágoztatására. Ha most nem srófolják fel az árakat, ha kényelemről gondoskodnak, ha a fürdőzők jogos és méltányos igényeit kielégítik, akkor jövő évben és azután is inkább a magyar fürdőket keresi majd fel a fürdőző közönség.

A koleráról újabban a következő távirati tudósítások érkeztek:

Bécsből jelentik, hogy a belügyminiszterium egészségügyi ügyosztálya közli:

Triesztben folyó évi július hó 12-én a bakteriológiai vizsgálat megállapította, hogy a július 9-én gyanus körülmények között elhunyt Enrice de Chicchio órási ázsiai kolerában szenvedett. A kolerát Velencéből hozta.

Triesztből jelentik, hogy az Oceania gőzös hét visszatartott gyanus betege közül a tengerészeti Lazarettól tegnap négyet elbocsátottak, További orvosi megfigyelés alatt áll két matróz és egy harmadik osztályú utas. Ezek is Velencéből érkeztek oda.

Cattaróból táviratozzák: Néhány nappal ezelőtt a közeli Cagliariában két koleragyanus esetet konstatáltak. Az illető házat elkülönítették és a betegeket a cattarói katonai barakkházba szállították. A bakteriológiai vizsgálat eredménye még ismeretlen.

SALVATOR

kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST Szinye-Lipóci Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

Debrecen

Kecskeméért.

5000 korona segély a károsultaknak.

A városi tanács tegnapi ülésén dícséretre méltó határozatban azonnal kiutalt ötezer koronát a kecskeméti földrengés által károsultak javára. K. Tóth Mihály dr. kultúratanácsnok ugyanis a következő beadványban fordult a tanácshoz:

Tekintetes Tanács!

Kada Elek Kecskemét város polgármestere több fővárosi lapban olvasható azon kijelentést tette, hogy városa törvényhatósága dacára a földrengés által okozott nagy veszteségeinek, könyöradományokért felhívást nem köröztet, koldulni nem fog. Ha azonban egyes városok, törvényhatóságok saját elszántukból adományokat juttatnak hozzá, ő a tanáccsal egyetértve a legnagyobb lelkiismeretességgel fogja azt a leginkább sújtottak közt kiosztani. Tekintettel arra, hogy több törvényhatóság, így közelünkben Nagyváradi városa kétezer koronát szavazott meg és küldött Kecskemétnek, indítványozom, hogy tanácsunk a törvényhatósági közgyűlés utólagos jóváhagyásának reményében, városunk méltóságához illő adományt szavazzon meg s juttassa el azt Kecskemét város polgármesteréhez.

Tisztelettel

Debrecen, 1911. július 13-án.

Dr. Tóth Mihály sk.
v. tanácsnok.

Az indítványt a tanács egyhangulag e

fogadta és megszavazott ötezer koronát a károsultaknak.

Ezt az összeget még a mai nap folyamán elküldötték Kada Elek polgármesternek a következő szép hangú levél kíséretében:

Nagyságos

Kada Elek polgármester urnak

Kecskemét.

Városi tanácsunk, a törvényhatósági bizottsági közgyűlés utólagos jóváhagyásának biztos reményében mai napon tartott ülésén 5000 azaz ötezer korona segélyt szavazott meg a földrengés segélyre szoruló károsultjai részére. Ezt az összeget idemellékelve azzal a kéréssel küldjük meg, hogy vételéről házipénztárunkat közvetlen megnyugtani méltóztassék.

Részvétünk ismételt kifejezésével vagyunk

Debrecen, 1911. július 13.

Kovács József sk. Dr. Tóth Mihály sk.
polgármester. v. tanácsnok.

A velencei kolera.

Újabb koleraesetek.

A magyar fürdők felvirágoztatása

A velencei koleraának az az eredménye, hogy a magyar fürdők meglehetősen látogatottak. Az egész tengervidék, nevezetesen pedig Velence járványos. Tele van koleraveszedelemmel és akárhogyan csábítgatják is oda az embereket hirdetésekkel és plakátokkal, a magyar publikum nem megy lépre és inkább frekvenciája a magyar fürdőket.

A balatonmenti fürdők zsúfolásig megteltek.

Öngyilkos

milliomos fiu.

Holttest a kamrában.

A vastelep titka.

Csalódott szerelem.

Kohn Adolf többszörös milliommost sokan ismerik budapestben. Sok háza, óriási üzletei vannak, vas- és érckereskedése a Váci-körut 12. számú házban van, ugyanott a lakása is.

Sok ócskavas-telepe közül a Markó-utca 16. számú a legnagyobb, az óriási telepnek csak a telekértéke több százezernyi korona.

Kohn Adolf a Váci-körut 12. számú házban lakott feleségével, nagy leányával és huszonhárom éves fiával, Zsigmonddal. Felesége és leánya az utóbbi időben sokat szenvedtek idegbajban és most is egy külföldi szanatóriumban kezelteik magukat.

Ma reggel a Markó-utcai vastelep egyik kamrájában két napos, már oszlásnak indult holttestet találtak a munkások és amikor erről a rendőrséget értesítették és a tulajdonost értesítették, megállapították azt is, hogy az öngyilkos fiatalember Kohn Adolfnak a fia, Zsigmond.

Az öngyilkos fiatalbernél levelet nem találtak. Senkinek sem írta meg, miért lőtte magát föbe és hozzátartozóitól sem búcsúzott el.

Egy-két jóbarátja mondja, hogy csalódott szerelem vitte a halálba. A szerencsétlen család erről a szerelmi afférról mit sem tudott és a csapás egész váratlanul érte a családot.

Rifutó fiu

felvétetik fizetéssel lapunk szerkesztőségében

Akasztás fényképfelvétellel.

A harrisburgi kivégzés. — Alex King élete és a bitófára jutásának története. — Az akasztófa árnyában — A bitófa fényképe.

Newyorkból jelentik: Kivégzés volt pénteken az Illinois államban fekvő Harrisburg város börtönében. Az 52 éves Alex König bűnhődött halállal, amiért meggyilkolta Carrier Máillsben az apósát, John Mitchellt.

Az előzmények.

A kivégzés nem bővelkedett szenzációs jelenetekben, mivel a haláraitelt mindvégig higgadtságot és nyugodtságot tanusított. King szilárd léptekkel haladt fel a bitófa lépcsőin és megállt az akasztófa talapzatán. Akkor előlépett Levis bíró és felolvasta az ítéletet, majd röviden ismertette a halálos ítélet előzményeit.

Elmondotta, hogy King 52 évvel ezelőtt született az Indiana államban fekvő Lyles városban. Atyjának neve Lyles volt, anyjéé King. Atyja mexikói férfi és indián nő házasságából származott. A tízéves Alex eltűnt Lylesből és fiatal kalandorok bandájába állt. Hogy ne ismerjék fel könnyen, felvette anyjának nevét és Alex King néven szerepelt életének hátralevő részében. Kalandor életét élt hosszú éveken keresztül, majd 16 évvel ezelőtt letelepedett az Illinois államban fekvő Carrier Millsben.

Az volt a szándéka, hogy tisztességes polgári életet él, de a régi hajlam nemsokára feltámadt benne és lelőtt egy rendőrt, aki kisebb kühágásból kifolyólag leakarta tartóztatni. Ezért két évet ült a chesteri börtönben. A büntetés elszenvéde után újra Carrier Millsben telepedett le és nőül vette John Mitchell leányát. Az öreg néget másfél évvel ezelőtt meggyilkolva találták a lakásán. A gyilkos agyonlőtte és azután rágyujtotta a házat. A holttest összegegett de a lövések nyomait nem lehetett eltüntetni róla.

A brutális gyilkossággal Kinget és Green nevű barátját vádolták. Green megvallotta bűnösségét és életfogytig tartó fegyházzal sújtotta a bíróság. King ártatlanságát hangoztatta bár a terhelő bizonyítékoknak egész áradata merült fel ellene. Az esküdtek elsőfoku gyilkosságban mondták ki bűnösnek, a bíróság pedig halálra ítélte.

A bitófa alatt.

Levis bíró az ítélet elmondásának befejeztével visszalépett, a sheriff pedig megkérdezte a haláraiteltet, hogy van-e valami mondani valója. King azt mondta, hogy ő ártatlan és hogy kibékülve az istennel, bizonyára a menyországba fog jutni. A sheriff akkor az akasztófa talapzatát lesúlyesztette, mire King a nyakára hurrkolt kötélnél fogva leesett a mélységbe 13 perc és 2 másodperc múlva jelentették az orvosok, hogy elszállt belőle az lélek.

A fénykép.

Az akasztás egyik részletét ezen közleményünk keretében közöljük. A levelezőlapra nyomott fényképet egyik olvasónk küldte be hozzáunk. A képről láthatjuk, hogy milyen Amerikában a bitófa. Egy emelvény, melynek talapzatára lépcsők vezetnek fel s melynek hátulsó részében egyszerűen faragott gerenda áll. Ennek tetejéből vaskampó emelkedik ki. A kötél legyik vége a vaskampót fogja körül, a másik pedig méter. Midőn a sheriff a talapzatot, melyen a az elítelt nyakát. A kötél hossza mintegy másfél haláraitelt áll, lesúlyesztí, a támadt nyilván

leesik a haláraitelt. A test teljes súlyával zuhan a föld felé, de csak addig eshet, ameddig a kötél hossza ér. Az esés következtében a kötél hatalmas erővel fogja át az elítelt nyakát, a test nagyot zökken s a haláraitelt megufflad

A szép Helén ékszerei.

300 ezer dolláros ékszer vándorlása.

Érdekes szerelmi idill áll annak a hatalmas csempészetnek a hátterében, melynek a számai Párisig visznek s melynek középpontjában Pamerikai milliomosok állanak. A milliomosok nevei eddig nem jutottak nyilvánosságra és eddig csak azt lehet tudni, aki úgy szerelmi történetben, mint a csempészetben szerepet játszott: a csodaszép Helén Dvelle Jenkins, akire dúsgazdag amerikaiak már elköltöttek néhány milliót.

1909. június 25-én történt, hogy Európából megérkezett a »Lusitania« hajón Mr. and Mrs. J. M. Jenkins. Ez alatt a név alatt utazott a szép Helén Jenkins és utitársa, egy milliomos, kinek délen vannak óriási birtokai. A milliomos már meghaladta a 40 évet s a bájos Helén iránt Párisban lobbant forró szerelmre. Hogy a párisi napok emlékeit örökre elfeledhetlenné tegye a milliomos. Páris legelőkelőbb üzleteiben vásárolt ékszereket a szép Helén számára, úgy hogy az ékszerek értéke elérte a másfél millió frankot, vagyis 300 ezer dollárt.

Mikor a szerelmes pár a Lusitanián utazott, a szép Helén bemutatta »férjét« egy másik amerikai férfinak, aki a leányt már korábban ismerte s akinek nyugaton vannak nagy birtokai.

A Jenkins-pár tizenegy nagy ládát és három kisebb koffert hozott magával. A vámnál azt vallották, hogy »Mrs. Jenkins« csupán száz dollár értékű ékszer hozott Európából, amilyen összegű ékszer vám nélkül szabad behozni.

A vámhivatal tisztviselői átkutatták nagyjából a ládákat és koffereket, de nem találtak benne egyebet azon tárgyaknál, melyekről a szép Helén és udvarlója korábban említést tett. Pár nappal később a »Jenkins-pár« barátja, a nyugati birtokos nagy értékű ékszereket mutogatott egyik ismerősének, melyekről kijelentette, hogy Európából hozta. A dolog a vámház fő-tisztviselőjének is tudomására jutott és hat hivatalnokot küldtek a milliomosnak a szép Helénnek Newyorkban a Berlin szállóban levő lakására, ahol a milliomos megvesztegette a hat tisztviselőt mindegyik 100—100 dollárt kapott.

Az ügy akkor befejezést nyert, de felkeltette az érdeklődést a legnagyobb mértékben Richmond Parnak, a kikötő egyik alkalmazottjának, aki megismerkedett a szép Helénnel, és egy évig tartó udvarlás után kicsalta tőle a titkot, hogy tudniillik az ékszerekre nem fizettek vámot s így az államot megkárosították.

Az ügy a legközelebbi napokban kerül tárgyalás alá.

UJDONSÁGOK

A »Debreczen« szerkesztősége és kiadóhivatala Darabos-u. 7. sz. a. Telefon 412.

— **A színház tűzbiztonsága.** Egy fővárosi vállalkozó az iránt tett előterjesztést a városnak, hogy a színház céljaira szerezzen be hat összegördíthető akél létrát. — Ezeket a létrákat az emeleten helyeznék el és fölöttek plakátok figyelmeztetnék a közönséget, hogy tűzveszély idején a létra egy rugó megnyomása által kinyílik és lenyúlik a földszintig. Így aztán könnyű szerrel le lehet rajta mászni. Dr K. Tóth Mihály kulcsianácsnok már elkészítette jelentését és ebben javasolja a létrák beszerzését, mert ezek e tűzbiztonság hiányos voltát a színháznál csökkentenék és nem is kerülnének többé háromszáz koronánál.

— **Egy külön ember vagyona.** Hajdusámszonban megjelent tegnap a csendőrségnél egy Szabó László nevű ember, aki különködő viselkedéséről híres az egész községben. Szabó előadta, hogy egész vagyonát ellopta egy ismeretlen tolvaj. Szabó a házában egyedül lakott. De egyetlen szobájában sincsen butor. A puszta falak állanak csak s Szabónak a ruházata is csak annyi, ami rajta van. Éjszakáit a földön tölti, ellenben minden vagyona készpénzben volt nála. A pénzt, hogy el ne lopják, az egyik szobában tartotta, még pedig egy rossz, rozsdás kályhacsőben, papirosakba göngyölve. Mindenki előtt tagadta, hogy gazdag s azt állította, hogy betevő falatja sincs. Hogy pedig állítását igazolja, a sámsoni Harpagon, a puszta földön, üres szobában lakott, amelynek minden butorzata a kincset-rejtő vascső volt. Pár nap előtt Szabó eltávozott lakásáról, melyet nyitva szokott hagyni, mert úgy sincs mit elvinni. Valaki, tehát, aki mégis kileste Szabó titkát, ellopta a kályhacsövet, melyben több ezer korona volt készpénzben. Pápir 100 és 50 koronás volt egy halom a csőben, melyet Szabó elhelyezett. A tolvajnak nyoma sincs. A csendőrség keresi a fősvény ember megrontóját.

— **Kutya a telefontól.** A newyorki lapok hihetetlen történetet mondanak el egy kutyaról, amely telefonton keresztül mentett meg egy emberéletet. Jersey City telefon főállomásának egyik kisasszonya éjjel azt vette észre, hogy a Balati olasz cipészmeister telefonját kapcsoló lámpa kigyulladt. Mikor jelentkezett a szokásos mód szerint, nem kapott semmi választ, azonban hallotta egy kutya rémült ugatását, dühödő tombolás zaját és hallott egy elhaló sóhajtást. Rögtön odahívta följebbvalóit, akik ugyanazt gondolta, amit ő gondolt, azt, hogy a telefon tulsó végén gyilkosság vagy öngyilkosság történik. Rögtön a rendőrségre telefonáltak, ahonnan egy egész sereg tisztviselő rohant Belati lakására. A rendőrök az ablakon keresztül hatoltak be és egy ugató kutyaival találtak magukat szemközt. A kutya előrohant s a rendőrök utána; a szomszédos szobában nagy vértócsában találták Belatit, aki már csak jelekkel tudta tudomásul adni, hogy öngyilkossá lett. Hogy nyugodtabban halhasson meg, kedves kuttyáját a szomszédos kis szobába zárta, ahol a telefon is volt. Mikor a derék kutya meghallotta ura segélykőnyörgését, először be akart jutni hozzá, ám az ajtó nem engedett. Kétségbeesett ide-oda ugrálása közben feldön-

**Mindenféle
Nyomtatványokat
olcsón készít
HOROVITZ ZSIGMOND
könyvnyomdája
Darabos-utca 7. sz. a.**

tötte a telefont, arról leesett a hallgató és így a központban kigyúlt a lámpa. A kutya ily módon a telefon, a telefonosok és a rendőrség segítségével megmentette az ura életét.

— **Támadás az előlegért.** A balmazújvárosi csendőrség feljelentést tett Nákó Károly munkás ellen, aki Harsányi téglagyárost megtámadta, mert nem akart neki előleget adni. Az eset úgy történt, hogy Harsányi Bakót még elsején kifizette s mostani követelését emiatt nem akarta teljesíteni. Erre Bakó furkósbóttal rohant a gazdájának, úgy hogy kénytelen volt a lakásába menekülni. A veszedelmes ember gazdáját a szobába is követte s már ütésre is emelte botját, amidőn Harsányi lekapta a falon lógó revolverét és elsütötte. A golyó nem talált és a merénylő elmenekült. A megtámadott téglagyáros jelentést tett a csendőrségnek, amely előtt Bakó azt vallotta, hogy a Harsányi golyója őt találta. Ez persze nem felelt meg a valóságnak, mivel a golyót az ajtóban lelte meg a csendőrség s az orvosi vizsgálat szerint Bakó sérülése nem fegyvertől származik. A merénylőt a csendőrség feljelentette a debreceni kir. ügyészségnél.

— **Gyilkos feleség.** Nagybárodról jelentik nekünk, hogy a közeli Varjas erdő szélén egy bokor tövében vérbefagyva, eszméletlenül találtak egy munkás külsejű embert, akin súlyosan ütött és szurt sebek voltak. A mezei munkások saroglyára tették és beszállították a belényesi kórházba, ahol rövid időre eszméletre tért és elmondta, hogy Flórián Kosztának hívják, 53 éves földmives. Feleségével gyalog indult utnak falujából, hogy Nagybányá munkát keresenek. Nagybárod közelében rájuk esteledett és az asszony ajánlatára a mezőn akartak meghalni. Maguk mellé tették az ásót és vasvillát, úgy feküdtek le. Nem sokáig alhatott, mikor arra ébredt, hogy valaki irtózatosan veri a fejét az ásóval, azután a vasvillával szurkálja. Sötét volt, nem láthatta támadóját, de különben is elvesztette eszméletét. Kevéssel a vallomás után Flórián Koszta a kórházban meghalt. A csendőrség előtt a haldokló előadásából bizonyossá vált, hogy a gyilkosságot Flóriánnak nálánál sokkal fiatalabb felesége követte el, ami annál valószínűbb, mert az asszony megszökött és hasztalan nyomozzák. A csendőrség előtt már jelentkezett is egy tanu, aki azt vallotta, hogy éjszaka az ut mentén haladva látta, hogy egy asszony ásóval és vasvillával püföl egy földön fekvő embert. A tanu rászólt, hogy mit csinál az asszony, meg akarod ölni azt az embert, de közel menni nem mert, mivel a brutális asszony őt is agyonütéssel fenyegette. A csendőrség most erélyesen keresi a gyilkos asszonyt.

— **Meggyilkolta a nagynénjét.** Véres gyilkosság történt tegnap Karbunár községben. A gyilkos Argyelán Jóca napszámos. Konyhakéssel kétszer mellbeszurta 67 éves nagynénjét, Cvetkóv Mátát, aki a szurásokba rövid kínlás után bele is halt. Cvetkóv Mátá összevesztett Argyellán feleségével és mindenféle gyalázatoságokkal illette a fiatal menyecskét, aki természetesen szintén nem maradt adós a feleletekkel. Ez a feleselés az öreg asszonyt annyira kihozta a sodrából, hogy fölkapott egy konyhakést s azzal a menyecskére támadt. Argyelán aki a veszekedést eleinte csendesen szemlélte, megdühösödött, nényének rohant, a kést a kezéből kicsavarta és azt a nénye mellébe dőfte. A szurások oly súlyosak voltak, hogy Cvetkóv né vértől elborítva összeesett s rövid néhány percnyi kínlás után meghalt.

— **Szüneti tánciskola.** Az új táncanfolyam e héten nyílt meg. 1-én Iparos-osztály és 5-én Diákság részére. Beiratás naponta d. e. 8 órától 9-ig és este 7 órától. Schaf János táncitanító, Csapó-utca 17.

— **Aalbach új műsorral lép fel** ma este az Arany Bika Mulatóban. Bemutatja a buda pesti idegen vezető, mely egyike volt a Fővárosi orfeum slágereinek. Kívüle fellép Szász Ilona, Jonny Charlie stb. Előadás kezdete 9 órakor.

— **A péksztrájk.** Nincs elég kenyere a fővárosnak, de a pákmesterek persze azt hirdetik, hogy nem kell semmitől tartani, a sztrájk hamarosan véget ér. Közben pedig aligha gondolnak egyébre, csak az árakat szeretnék — régi jó szokások szerint — emelni. Es hogy higgyenek nekik, azt hirdetik a mesterek, hogy például a mai napon is nemcsak megfelelő mennyiségű kenyeret tudtak sütni, de még többet, mint rendszeren. Szóval szerintük semmi fennakadást nem okoz a munkások sztrájkja. A valóság pedig az, hogy csak 8 műhelyben foly a munka rendszeren, a többi mesternél kiegészítő munkákások, áztán vidéki mesterek dolgoztak. — Ami süteményre a Városligetben szükség 18 házaló látta el s ezek maguk is készítettek a süteményt. Különbön beszélhetnek a pékmesterek, amit akarnak, s munkások kitartanak a sztrájk mellett s bizalommal néznek a jövő elé. Biznak abban is, hogy a publikum is mejléjük fog állani s nem — a kenyérzúszorásuk mellé.

— **Vízvezeték és csatornázás.** A tanács tegnapi ülésén több csatornázási mizériával foglalkozott, de a panaszt ügyekben nem intézkedett, hanem azokat a kedden délelőtt megtartandó csatornázási bizottság elé utasította. Ugyancsak kedden délután összeül a vízvezetési bizottság is, hogy intézkedjék a vízvezeték elkészítésére vonatkozó pályázatok kiírása tárgyában.

— **A Széchenyi Mulató orfeuma** nap után óriási érdeklődés mellett tarj előadásait. Mező Béla, a zseniális konferencier szellemes ötlei már maguk megérdemlik az érdeklődést. Róder Mici művészi ének számai, Bocska Bella pompás magyar nótái páratlanul állanak a műsorban. Vecsey hasbeszélő bábja szintén nagy sikert arat. A társulat nevesebb tagjai a művész Grűman Poldin kívül Sipos Jolán, Fenyő Kamilla, Ördög Ilona, Arany Vilmos komikus. A műsor a magyar kabaré és orfeum színpadok legrissebb ujdonságaiból áll.

TÁVIRATOK.

Ujabb pestisesetek.

Tanger, július 13. Ideérkezett jelentések szerint Mazagan környékén pestisesetek fordultak elő. Több duarban pusztít a járvány. Hír szerint bubópestisről van szó.

Az albán zavarok.

Konstantinápoly, július 13. A török lapok közlik Fernovéc, Uszkúb, Dibra és más helységek lakosainak táviratait, melyekben azokat, akik Albánia számára autonómiát kérnek, árulóknak mondja, akik a hazát az idegeneknek akarják kiszolgáltatni. Készségüket nyilvánítják arra, hogy küzdjenek a haza egységéért.

Nagy panama Amerikában.

Washington, július 13. Mind nagyobb politikai jelentőségűvé fejlődik az a vizsgálat, amelyet a képviselőház külügyi bizottsága indított meg. A vizsgálat az Alasea tartományban levő Controller-öböl partvidékével van kapcsolatban és arra irányul, hogy egy erdőterületet köztulajdonná nyilvánítson. A vizsgálat tulajdonképpen célja az, hogy

magas állású tisztviselők kizsákmányolási visszaéléseit bizonyítsák, a melyeket ezek egy érdekeltség javára elkövettek. A tanuk névsorán szerepel Hitchcock vezérpostafőnök és Taft P., a köztársasági elnök fivére is.

Debreceni pletykák.

Önagysága tövödt.

A földrengés teremtette meg ezt a pletykát, amely most szájról-szájra jár Debrecenben.

A Royál kávéház egyik törzsasztalánál egy kereskedő beszélt a földrengésről.

— Én mélyen aludtam — mesélte — és egyszerre csak fölraz a feleségem. Ijedten rám kiáltott:

— Géza! Géza!

Valaki közbeszólt a társaságból:

— Micsoda Géza?

— Igen Géza!

— Hiszen te egyáltalában nem is vagy

Géza!

— No és?!

..

A cethal és a riportter.

A régi jó időkből való ez az anekdóta, amikor Debrecenben volt még szellemes lapszerkesztő. — Bohém társaságban mesélték, hogy ez a szerkesztő egy fiatal kezdőnek a következő komoly intellemmel adta vissza használatlan kéziratát:

— Kedves barátom, a természettudósok azt ajánlják az íróknak, hogy halat egyenek, mert az eledel nagyban fokozza az agy foszfortartalmát.

Én ebben a pillanatban nem tudom megmondani, hogy önnek mennyi halat kell ennie, de ha ez a kézirat, amit most vissza adok, hű bizonyossága az ön szellemi képességének, akkor azt hiszem egy pár közep-nagyságu cethal nem lesz önnek sok.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A fakir.** Ismeretes annak a fiatal szobrásznak, Wampeszky Antalnak, a bünpöre, aki a vagyonos dr. N. B. ügyvédjelölt ravasz módon behálózni tudta s ezeket szedett el tőle azért, hogy őt a fakírok testületébe felvétesse. bíróságok fenforogni látván a fondorlatot, Vampeszkyt úgy a törvényszéken, mint a kir. Táblán elitették félévi börtönre. Miután a vádlott semmiségi panaszt adott be, a Kuria ezt elutasította és határozatát akként okolja meg:

A kir. Tábla azt fogadta el bizonyítottnak hogy a vádlott a sértettet, aki vádlottat mutatóványok és az őt követő hírek alapján a fakírok titokzatos és természetfölötti tudományába beavatottnak hitte s aki kifejezést adott ama kivánságának, hogy a fakírok természetfölötti titkaiának és erőinek birtokába jutni óhajjt, ebben a tévhitben nemcsak megerősítette, hanem tovább is ámitotta aképpen, hogy fakírnak és az egész világot behálózó fakírszervezet tagjának és olyan személynek adta ki magát, akinek módjában van sértettet ebbe a szervezetbe bejuttatni, továbbá azzal, hogy a sértett által szorgalmazott felvételt ahhoz a próbához kötötte, hogy a fakírok »lemondásra készítő filozófiájának ismerése és elismerése« jeléül 8640 korona készpénzt a vádlottnak adjon át, amit sértett meg is cselekedett, vádlott pedig az ilyen

módon tőle kapott ezt az értéket magának megtartotta.

Minthogy a tények szerint vádlott abból a célból ejtette a sértett tévedésbe, hogy magának jogtalan anyagi hasznot szerezzen és ezáltal a sértett 4000 koronát meghaladó összeggel megkárosította, minthogy továbbá ez a tévedésbe ejtés fondorlattal történt, mert vádlott a sértett hiszékenységét, beteges képződését és a miszticizmusra való hajlamosságát használva fel, annak egyéniségéhez mérten megfelelő módon és eszközökkel ejtette a sértett tévedésbe: ennél fogva a vádlott terhére megállapított tett bűncselekmény, mert kimeríti a csalás tényálladék ismérveit, a minősítés pedig az okozott kár összegére való tekintettel, a törvényszék ítéletének megfelelő.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonafőzsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, július 12.

Az árak 50 kilogramonként

buza máj.	11.45—11.34.
buza okt.	9.4—9.35.
rozsa okt.	8.06—8.02.
zab május.	7.70—7.66.
zab okt.	7.11—7.07.
Tengeri juli. 1911.	
Tengeri máj. 1912.	

Ertéktőzsde. Osztrák hitelrészvény 658.75
Magyar hitelrészvény 829.—.

Több búzát kell termesztetni.

Aligha van ma nagyobb óhaja a magyar gazdának mint az, hogy buza termését fokozza, mert a mai magas gabona árak rendkívül jövedelmezővé teszik a buza termelését. Nagyobb területek bevetésével azonban aligha fokozhatja a gazda buzatermését, mert üres területek nincsenek, tehát nagyobb termésátlagot kell elérnie. Ezen nagyobb termésátlagot pedig első sorban is a talaj jobb megművelése által lehet elérni, s itt igazán szegre kell akasztani azt a régi elméletet, hogy a szántásnak göröngyösnek kell lennie, mert a göröngy megvédi a vetést a szél és hideg ellen. Mennél göröngyösebb a talaj, annál rosszabbul táplálkozik benne a növényzet, mert gyökere annál kevesebb talaj s annál több hézagot érint, tehát annál könnyebben kifagy, mert az üregekben levő zárt levegő könnyen átviszi a külső fagyasztó hideget és így kárára van a növényzetnek. Szántani, boronálni, addig kell buza alá a talajt, míg az teljesen elaprózódik, míg tehát belső szerkezete hézagmentes lesz.

A másikkelléke buza termésünk fokozásának a helyes és okszerű trágyázás; e tekintetben is nagyon sok hibát követnek el a magyar gazdák. Bő termést csak akkor várhatunk, ha elegendő kész tápláló anyag áll a növényzet rendelkezésére, ha a talaj nem szenved hiányt könnyen oldódó tápláló anyagokban. Ezt pedig a buzánál annyival is nehezebben lehet elérni, mert buza alá istálló trágyát tudvalevőleg nem szabad alkalmazni, mert a frissen trágyázott földben a buza könnyen megdől, de meg könnyen meg is gyomosodik.

A buzára rendszerint legjobb ha az előveteménye alá adjuk az istálló trágyát. Közvetlenül a buza elvetése előtt foszfor trágyát, könnyen oldható szuperfoszfátot adjunk, mert ez tartalmazza azon tápláló anyagot a foszfort, amelyre a buzának legnagyobb szüksége van. Ezer és ezer tapasztalat bizonyítja, hogy egy métermázsa szuperfoszfát, amelynek ára 8—9 korona, átlagosan ugyancsak 1 métermázsa termés többletet eredményez, melynek mai ára 24—25 kor között ingadozik, vagyis alkalmazása háromszoros haszonnal jár, de nem ritka az az eset sem, hogy 4—5 métermázsa többletet eredmé-

nyez, s így sokszoros hasznot. Hosszadalmas volna elsorolni azon kísérleteket, melyeket csupán a magyaróvári növénytermelési kísérleti állomás végzett, s melyekből boldogult Cserháti Sándor az állomás vezetője azon szabályt vonta le, hogy minden métermázsa szuperfoszfát leg alább ugyanannyi termés többletet eredményez már az első évben, második évi utóhatása, pedig ezen többletet még jelentékenyen fokozza.

Egyrészt az állandósulni látszó magas buza árak, másrészt az ország állatállományában beálló apadás nagyon is indokoltá teszi a szuperfoszfát alkalmazását, ellenkezőleg a talaj apadó foszfor tartalma miatt a termés átlagok is apadni fognak, amint a hogy a termés átlagok csökkenése már is észlelhető.

REGÉNY.

A régi jó világból.

Folytatás.

Es Kupechen annyi lélek mégis volt, hogy felesége iránt kimélettel legyen. Bármennyire elkapatta is szerencséje, mégis voltak pillanatok, melyekben észre vette a duló hervadást felesége arcán, és minél mélyebben sülyedt alá lelke, annál nagyobb irtozattal gondolt azon lehetőségre, hogy felesége — megtalálna halni. Ez egy teremtés iránt lakozott még igaz szeretet szívében. Ez egy fiatalkori érzést nem bírta kiszorítani onnan sem a telhetlen nagyravágyás sem a bűnös öntudat, de éppen mert egyetlen meleg érzés volt ez még szívében, ahhoz kapaszkodott telke minden erejével; mert a gonosz ember is érzi a nemes indulatok boldogító erejét, csak nem bírja megtartani, követni; mert apokol ördögei uralkodnak rajta. Nejében mint egy jobbrészt látta önmagának, amely megenyesteli a haragos Isten iránta, és feltartoztatja a büntető kart, mikor sujtani akar rá.

E gondolatok sokszor közel vezették szívét a megbánáshoz, a megtéréshez. De az ily megalkodott szív szegényli a megbánást, és nem elég erős a megtérésre. Hogy tehát a jelentkező lelki furdatatok ellen védje magát, az italban keresett menedéket. Csak fél évvel ezelőtt — a mogyoródi vásár alkalmával és egyebütt — elég józan belátása volt még, hogy az iszákosságot a leggyalázatosabb szenvedőnek nevezte, mint olyant, mely az embert az oktalan állatnál is alább süllyeszti, és most fél napokig tudott a jegyző és Pucérral versenyt inni, és akkor érezte magát legjobban, mikor semmics em tudott magáról részegségében. Mikor aztán mámorát kialudta és ismét józan volt, szégyenlette a dolgot, és Magda asszony szelid intéseire mindenféle mentegetéseket hozott elő, hogy azért iszik, mert ő beteges, és az a fölötti szomorúságot akarja elűzni; hogy saját házában iszik; ott pedig egy kis ittasság nem szégyen. És akárhányszor megis ígérte, hogy többet nem gyalázza a magát és állta is egy-két napig; de akkor ismét rájött az a vérfagyalaló belső borzongás, amelyet másképp el nem bírt hajtani, hanem ha a borban ölte el eszméletét.

Es minél mélyebben sülyedt alá, annál szorosabban ragaszódott Pucér Csicsához. Napal ugyan kerülte őt, de este mindig szívesen látott vendég volt nála. Mindenesnek fogadta fel, és mikor este összeültek, alig tudtak elválni, olyan ellentállhatatlan vonzalmat érzett ez ember iránt.

Igy folynak a napok Kupecz Mihály házában!

Es míg ő a korhelykedő cimborákkal az egyik szobában dözöl, addig Magda asszony a másikban a kályha melletti ládán ül és melegszik és elmereng a puszta levegőben. Mellette ül Illus, és aggódó szívvél kérde, hogy mit mereng olyan nagyon? Akkor az anya arca hirtelen mosolygásra válik és vidám hangon feleli neki, hogy maga sem tudja, de olyan szép az, ami sokszor szemei előtt rengedez.

Folytatás.

Nyomdába tanulóknak felvétetik egy fiu
Darabos utca 7 sz

Üzlethelyiségek

Szent-Anna és Varga-utcák sarkán épülő bérházunkban diszes portale-val s raktárhelyiségekkel:

folyó évi november 1-re

igen méltányos bér mellett **kiadók.**

Értekezhetni hivatalos helyiségünkben vezérigazgatónkkal

Debreceni Ipar- és Kereskedelmi Bank.

Dr. NEUMANN MIKSA

Gaisbergi gyógyintézete Gyógyintézet
Wien, I.

Parschban Salzburg mellett. Fleischmarkt 7.
6 órai utazás Béestől. Egész éven át nyitva.

Kimerítő felvilágosítás s Gaisbergi intézetről is. Mindkét intézetben az összes vizgyógykurák találhatóak fel s Röntgen laboratóriummal, valamint a fizikai és modern gyógyeszközökkel ellátva.

A **gaisbergi gyógyházban** nap és légfürdők, uszodák, szabályozott hőmérsékletű vízzel, terapeiai és dietikai kurák. Hízó és soványító kura stb. Elsőrangú ház dependencie-val (100 szoba) 100 méter hosszú folyosók, játék és sport terekkel. Hangversenyek. Festői hegyvidék, 500 m. magas fekvéssel. Kirándulások a Gaisbergi vasúttal 1282 m. Modern kényelem. Villamos világítás stb. pompás parkok. Gyönyörű kilátás (Waltzmann, Untersberg Göl stb.) Villamos vasuti összekötetés Salzburggal (10 perc). Elsőrendű ellátás, mérsékelt árak.

Hajhullás és korpa képződés ellen nincs jobb az

Amerikai Hajpetrolnál ^{Ara} 1.50 tillér

KUBEK SÁNDOR

„Megváltó“ gyógyszeráránban.
Debreczen, Tiszapalota.

Telefon 88-13. VERŐ-féle Telefon 115-77.

leánynevelő intézet, Budapest, VI. Gyár-utca 1.

1.

INTERNÁTUS

Higiénikus életrend. — Gondos felügyelet. — Német, francia, angol társalgás. — Elsőrangú bennlakó külföldi okleveles nyelvtanárnök. — Magas színvonalu zeneoktatás.

2.

== Nyilv. jogu négy osztályu ==

Polgári iskola

3.

Általános műveltséget nyújtó **felsőbb**
Továbbképző tanfolyam

4.

Tökéletes nyelvi és ^{nyelvi} kiképzést nyújtó
német, francia és angol

Nyelvi tanfolyam

Tárgyai a nevezett nyelveken kívül: magyar irodalom, múlttörténet és esztétika.

A nyelveket úgy a **továbbképző**, mint NYELVI TANFOLYAMON a hazai okleveles tanárokn kívül külföldi okleveles nyelvtanárnök és a budape-ti BERLITZ SCHOOL tanárai tanítják.

Értesítőt szívesen küld az igazgatóság.

Vigyázat

80 ezer pár cipő alkalmi eladása
4 pár cipő csak 10 korona.
 Egy nagy gyár fizetési zavarokba jutván, megbízást adott nekem egy nagy tömegnek beszerzési áron alól való eladására.
 Ennélfogva eladok mindenkinek 2 pár férfi és 2 pár női fűzőcipőt, barna vagy fekete bőrből, erős szegzett talppal, legujabb elegáns állásban; nagysága szám vagy centiméter szerint.
Minden 4 pár cipő együtt csak 10 korona.
 Sététküldés utánvétellel. Kicszerelés megengedve.
 Első keresztény cipőkiviteli áruház.
Humann Ferencz, Bécs, Aloisgasse II/2.

Szép akar lenni ?

SZEPLŐS, RÁNCZOS ARCZOT HÓFÉHÉRRÉ és ÜDÉVÉ VARÁZSOL a hölgyeknek ma már kedvenc szépség ápoló szere a

„Márta Crém“

Rövid használat után meglepő eredmény mutatkozik, SZEPLŐT, PATTANÁST és bármily arcztisztatlanságot BIZTOSAN ELTÜNTETT.

Teljes ártalmatlanságáért kezesség !
 1. TEGELY MÁRTA CRÉM 1 KORONA
 HOZZRVALÓ SZAPPAN 70 FILLÉR
 MÁRTA POWDER fehér, crém és rózsaszin színben 120 korona.

Kapható
Wachsmann Jenő és Társa
 egyedüli készítőknél drougeria Szabadka.
 Budapesti főraktárak Török József Király-utca 12. Török Sándor „Opera“ gyógyszer-tár Andrassy-ut.

Védjeggyel
Jól jár, ha
 tudomásul veszi, hogy újabb utánozást
a valódi
Palma-kaucsuk-
cipősarok
 mindenütt ismeretes, jellegzetes dobozait. Az utánozott dobozokban természetesen csak károsan szegmált gumi vannak, jól teszi felhívni a közönséget megelőzendő, a valódi Palma-kaucsuk-cipősarok minden dobozán látható védjeggyére ügyel!

Nincs többé tyukszem !
 Használja mindenki a Martin-féle tyukszem-tapaszt, mely 4-5 nap alatt a legrégebbi, legmakacsabb tyukszemmet, mindenféle szemölcsöt és bőrkeményedést fájdalom nélkül biztosan eltávolít. Ezen éveken át kipróbált tyukszemirtőszert kapható a feltaláló és készítő, MARTIN TAMÁS gyógyszerésznél Ujpest, Kossuth- és Doki-utca sarkán. Egy doboz ára csak 1 korona.
 Valódi csak az a tapasz, mely a feltaláló aláírása és pecsétje alatt jön forgalomba.

Dr. BOROVSKY-féle Felhőnyúló házi szer
BOROLIN
 gümökóros, izom- és ideg-fájdalmak. k ö s z v é s y, csúz-, ischias-, derék-, láb-szaggatások-, hátszurások és égési sebek megszűntetésére. Kifőző fertőtlenítő szer, maga az olajréz egyben óvszer is.
 Kapható mindenütt
 1.20, 2.- és 250 koronás üvegekben. **ERŐNYELŐK**
Dr. Borovszky R. orvos és Borovszky K.
Budapest, II. kerület, Fő-utca 76. szám.

AKI MÉG NEM KAPTA MEG AZ
50 -ik Idényértosítónket, kérje annak bérmentes beküldését.
KUNZ ÁRUHÁZ
 Budapest, V. Bencz-utca 6.

Első segítséggel teljes gyógyulást elér a **Tordy-féle 3 Király tea** által. Étvágytalanság, székrekedés, emésztési zavarok, rosszullet, szóval gyomor- és ebből eredő bajokban gyorsan hat. Epe, máj, vesebaj ellen, hosszabb használat után segít. Hurutos bántalmakat eloszlat, gyógytárbán csomagja 50 fill. (10-15 használatra), Tordy-név nélküli, rossz hamisítvány. Készíti: Tordy Gy. okl. gyógyszerész, Budapest, Üllői-ut 89. szám alatt.

Royal amerikai írógép
olcsó és jól
 Kérjen azonnal árjegyzéket Kovács A. és Tsa vezégtől
 Budapest, V. kerület, Nádor-utca 26. szám.

Saját szabadalmazott gőzgéppel
poloskairtást felelősséggel
 ugyszinte lakások pormentesítését is, villany porszívó géppel elvállalom.
KISS GYULA, Csapó-utca 44. sz.
 Parkett-kefelést villany parkett-géppel szolid árban vállalom. Telefon 878. sz

Legpon-
 tosbab **Órák**
 legolcsóbban
GASPARIK ADÁM
 órás és ékszerésznél
 Hunyadi-utca 12. szám és fióküzlet
 Szent-Anna-utca 2.

Telefon 412. szám.

Könyvnyomda
Hirlapkiadó vállalat
áthelyezés

A Stenczinger-ház lebontása folytán 1901. év óta fennálló

Könyvnyomdamat
 a hirlapkiadó vállalattal együtt áthelyeztem **Darabos-utca 7. sz.** házamba. Ez alkalomból könyvnyomdamat **szedő-gépekkel és új modern anyagokkal villamos üzemre** rendeztem be, úgy, hogy a legkényesebb igényeket is minden tekintetben kielégíthetem.
 A n. é. közönség további b. pártfogását kérem mély tisztelettel

Horovitz Zsigmond.
 Telefon 330.

Házlebontás miatt Piao-utca 12. szám alatt levő papirüzletemben fényképészeti cikkek és levélpapírok jutányos árban beszerezhetők.

Apró hirdetések.

Eladó tanya 16 nyilas fekete föld a debreceni határban, Elep-Álomzugba. Cím a kiadó-hivatalban.

28 krajcárért fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

TELI SZALAMIT gyári áron szállít Gáspár Testvérek hentesáru üzlete Székelyudvarhely.

Butorokat, konyhaberendezéseket raktáron tart Bálint József asztalos (Csapó) Berek-utca 8.

GERBEN emeleti urház eladó. Bővebbet Balogh Örnagnánál, honvéd-kórházban Budapest. Ugyanőkök díjaztatnak.

Egyszerű és különleges órákat szakszerűen javít Apródy József műorás Piac-utca 12. sz. (Stencinger-ház).

BEJESKAPOSZTA, kelkáposzta, fejes saláta, keralábé, cukorborsó, új burgonya, zöld bab, ugorkát nagyban és kicsinyben szállít Sperlinger Csongrádról.

Kifutó fia lapunk szerkesztőségébe felvétetik.

TOKAJI szomorodni, 1906. évi, 5 liter 10 K. Tokaji édes aszúbor 5 félliteres üveg 12 korona, bérmentve, Gríttner Lajosnál, Tokajban.

BOR! Borivók, vendéglősök tudomására hozom, hogy tölem természetes, tiszta dalmáciai fajborokat jutányos áron beszerezhetnek. Ófehér, zöldes, hektója 60 korona, vörös zamatos 58 korona, fekete bikavér 65 korona. Rendelhető 50 literes hordó is. Meggyőződésül önköltségi árban bérmentve 5 kilogrammos postamintát 4 koronáért küldök. — Cím: Pank Ödön bormagykereskedő, Fiuméba.

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papirost kiló és mázsánként olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papirtüztében Piac-utca 12.

Utcai emeleti lakás minden modern kényelemmel augusztus elsejére kiadó. Irodának és hivatalnak is igen alkalmas. Értekezhetni Csapó-utca 10. sz. alatt, az udvarban, földszinti lakás.

Bajszárackot, félérett állapotban, megvételre keresek. Ár- és mennyiség-ajánlatokat kér László József szőlő- és gyümölcsnagykereskedő. Nagymaros, Hontmegye.

Eladó magtár, górá és istálló. — Honvéd-utca 28. szám.

Építési vályog jutányosan eladó Széchenyikert 3. sz.

Egy tanuló felvétetik Félégyházi János fűszerkereskedésében. Piac- és Miklós-utca sarok.

Egy vasúti, ipari célra nagyon alkalmas, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Megárasan butorozott különbejáratu utcai szoba villanyvilágítással Darabos-utca 7. sz. alatt kiadó.

Üvegcséméi spanyolmegyet postakosaranként 2 koronáért, savenyítésre ugorkát, káposztát, vajbabet 1.20 koronáért. Gyümölcskivitel Csongrádról.

Kocsmák elsőrendű órisszeméi spanyolmegye 3, válogatott szívcserezsnye 3 korona, postakosaranként utárvétellel szállítja Gyümölcskivitel Társaság, Kecskeméten, Kajszinbarackra előjegyzést elfogadunk.

Egy rollós ajtó betéttel és kétszárnyú üvegajtóval eladó. Bővebbet Darabos-utca 7. sz.

Poltalálók, bármely eszmét olcsón kidolgozott szabadalmaztatásra. Ems. Petrozsény, Deák-bánya.

Egy nyomdász tanuló felvétetik Horovitz Zsigmond könyvnyomdájába.

11343/1911.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város Tanácsa közhírré teszi, hogy az alább megnevezett helyiségeknek és földeknek bérbeadására a **f. évi július hó 21-ik napján azaz pénteken d. e. 9 órakor** a városháza nagytanácstermében nyilvános árverés fog tartatni.

A bérbeadandó helyiségek és földek a következők:

1. A Simonffy-utca 2-ik sorszámú városi bérházban levő 17. sz. üzlethelyiség és a 17., 18. és 19. sz. üzlethelyiségek alatt elhuzódó pincehelyiség az 1911. évi augusztus hó 1-től 1914. évi május hó 1-ig terjedő két év és 9 hónapra; kikiáltási ár: 1221 korona.

2. A Weselényi-tér 10-ik sorszámú, városi tulajdont képező házban levő alább megnevezett helyiségek az 1911. évi augusztus hó 1-től 1914. évi augusztus hó 1-ig terjedő időre:

a) utcai két szoba, konyha, kamara és mellék helyiségek-ből álló lakás; kikiáltási ár: 400 korona;

b) utcai két szoba, konyha, kamara és mellék helyiségek-ből álló lakás; kikiáltási ár: 400 korona;

c) az udvarban levő műhely- és gyárhelyiségek; kikiáltási ár: 1000 korona.

3. A Bethlen-utca 37-ik sorszámú házban levő 6 szoba, konyha, műhely, pince és faskamarából álló lakás az 1911. évi november hó 1-től 1914. évi november hó 1-ig terjedő 3 évre; kikiáltási ár 900 korona;

4. A Kossuth-utca 20. szám házastelek utáni konyai 5 hold 132 négyszögöl területű szántóföld az 1911. évi október hó 1-től 1914. évi október hó 1-ig terjedő 3 évre; kikiáltási ár 250 korona;

5. A Zádor Lajosné és társa-féle konyai majorsági telek-könyv szerint 12 hold 168 négyszögöl, kataszteri birtok iv szerint 13 hold 307 négyszögöl területű majorsági föld az 1911. évi október hó 1-től 1914. évi október hó 1-ig terjedő 3 évre; kikiáltási ár: 400 korna.

Az árverezők által az árverezés napján a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben az árverelő bizottságnál teendő le.

Az árverési feltételek a számvevőségnél a hivatalos órák alatt 8—1-ig megtekinthetők.

Kelt Debreczen sz. kir. város Tanácsának 1911. évi július hó 6-án tartott üléséből.

Városi Tanács.

Megnyílt a Széchenyi Mulató

(Petőfi-tér, a vasuti állomással szemben)

12 Szenzációs Szám

a Fővárosi Országok előkelőbb tagjai felleptével